

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Vidéken:
Egy óra. I kor. Egy óra. I kor. 50 fill.
Negyedévre . . . 3 " Negyedévre 4 " 50 "

Felolós szerkesztő:
HEGEDŰS LORÁNT.
Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Piac-utca 47. és 49. szám.

A pótadó és a Hortobágy.

Debreczen, augusztus 22.

A városi főszámvéví ma terjesztette a tanács elé a város jövő évi költségvetését. A költségvetésben szembetűnik, hogy a pótadót 14 százalékkal szökkenti fel. De ez a fesszökkenés nem alkalmas arra, hogy alapos aggodalmakat támaszson az emberben és ha tekintetbe vesszük azon körülményt, hogy Debreczen város most pótolja azon évtizedes mulasztásokat, melyeken a város fejlesztésére ugyszólván mit sem tettek, akkor ezt az emelkedést egészen meg tudjuk érteni.

Debreczen is belépett azon vidéki nagy városok sorába, melyek nagy beruházásokkal nagy utat tesznek meg a haladás terén. A kiadás-többlet innen ered. Hogy csak egy párat említsünk, itt van a csatornázás, a vízvezeték, a tisztviselői fizetések rendezése, mely most lép életbe, továbbá a 40.000 koronás hozzájárulás a villamos vasúthoz stb.

Ezek mind olyan kérdések, melyek elől elzárkózni egyenesen vétek volna. És nem is zárkózik el előlük egyetlen

nagy város sem, még akkor sem, ha ez pótadó-szaporulatot jelent.

Itt vannak például Kassa, Nagyváradi, Arad, Szeged, Temesvár, Pozsony, melyek mindegyikében nagyobb a pótadó, mint nálunk, mert mi Debreczenben a pótadó alig 35 százalék, addig a többi nagyvárosokban 50 és 90 százalék között ingadozik.

Nincs tehát oka és alapja a pótadó magasságán való sopánkodásnak sem itt, sem másutt, mert ez a tétel mindenestre csak a város haladását és kulturális előremenetelét jelenti.

Örvedetes és a kételkedőkre nézve vigasztaló a főszámvévőnek a költségvetés ezen tételéhez fűzött ama megjegyzése, hogy ezen pótadósökkenés a jövő, illetve következő évben ismét a kedvezőbb helyzetre redukálódik, ugyanis a város bérleteinek újabb és jövedelmezőbb értékesítése által.

Hát ez mind szép dolog. A város jövedelmét kell is fokozni, amilyen mértékben csak lehet. És itt ismét a Hortobágy hasznosításának sokszor hányortorogott kérdése jut eszünkbe.

Debreczen határában fekszik a Hortobágy negyvenezer holdnyi területen. Csupa legelő az egész. Talán az egész

civilizált világon páratlan eset, hogy ilyen óriási területet teljesen kihasználatlanul, parlagon hagyják heverni. Negyvenezer hold földből óriási jövedelmet lehetne kihozni, ha kellő szakértelemmel és buzgalommal hozzálátnának e terület értéke szerint való megmunkálásához és kihasználásához. És miért fekszik e kérdés még ma is megbolygatatlanul, amikor már mindenütt igyekeznek a városok és közintézmények minden talp alattnyi helyet hasznossá tenni és a közjó szolgálatába bocsájtani? Igazán érthetetlen.

Kovács József polgármester, amikor eme tisztségét elfoglalta, programjába vette a Hortobágy hasznosításának kérdését, azonban a megvalósítás még ennek dacára is egyre késik.

Ismételjük, hogy a város jövedelmének fokozása szempontjából nem ismerünk égetőbb kérdést, mint a Hortobágy hasznosítását és hangsúlyozzuk, hogy ezt a kérdést nem egyesek jövedelmi szempontjából kell elbírálni, hanem az egész város vagyoni gyarapodásának figyelembe vételével. Mert sajnálatos lehet azon város sorsa, melynek előhaladása alárendeltetik egyesek különleges érdekeinek.

Őszi harmat után.

Írta: Tóth Dezső.

Egy szerelmes szívű emberpár tapodta az erdőnek napfénytől csipkézett útjait. Ugy összebuynak, úgy egymáshoz simulnak, mint hogyha hatalom sem lenne ezen a világon, mely valamikor szétválaszthatná őket. A nő megbontott haja, mint valami omló aranyzuhatag temeti magába párjának az arcát. Égnek, hevülnek mind a ketten s a szívük lázas verése elnyomja a fán kuszó harkály egyhangú kopogását.

Az erdő sejtelmesen zug. Az emberpár hevülő kebelében lüktet, viharzik az érzelmek és indulatok árja. A nő arca olyan lesz, mint a tűzrózsa; virágos bokor zsenge levélkéi, hiába legyezgetik, merészen reá hajló szellő hiába hűsíti, férfiak kell ahhoz, hogy oltsa azt a lángot.

Parjavesztett madarak irigykedve nézik őket; fent az égen báránylehők mögé bujlik a nap s az alattuk elerülő gyepszőnyeg mintha mondatatlan vonaglana.

Ez az élet, ez a nyár! Erdőre, madárra, emberre egyaránt!

A nő derekáról szinte lebágyad a férfi ölelő karja s az az őzek gyorsaságával és kecsességével iramlík tova, mindig beljebb, mindig mélyebben az erdő szívébe.

A férfi melle zihál; tekintete ott siklik el a fűszálakat gyengén lehajító lányomok fölé.

Kezeivel végig simítja a homlokát, forró sóhajta az öleléséből kisiklott asszony után szárnyal a párjavesztett madarak kárörvendő tekintetétől, lenge falevelek szomorú muzsikájától kísérve, megy, megy, hogy újból reá találjon...

Az ember szíve porhanyó föld, az idő az eke, melynek hideg vasa, mind mélyében szántogatja, hogy aztán behullassa a magot, mely meghozza a tapasztalás gyümölcsét.

Hogy az emberpár már megint együtt került, már didergett a nap, elhullott a virág s az erdőben hideg őszi szél hajlongatta a téli pihenésre készülődő fakat. A pusztítás anyála járt ott, hogy letaroljon mindent, mi elő, mindent, mi virágzó.

Az égbolt, egy csipetnyi kékséget sem mutatott; nehéz, lomha felhők usztak rajta, könnyeikkel fenyegetve a zörgő avart, a rét színtől száraz leveleket.

Unottan haladtak az erdőben egyik az ut egyik felén, a másik a másikon. Szemeikben nem csillogott már az ifjuság tüze, a jelen sivárgása takarta a szívüket is, mint alig pislogó zsarátnokot a hamu.

Szóltan csendességben, nagy darab utat

menvén így, bántó érdes hangján egyszerre csak megszólalt a férfi:

— Emlékszik rája? Itt ezen a helyen szedtük a leányepret, amott a csattogót. Tengerek volt mind a két fajtából s egyet egyet megfellezve, ha kérdeztem: Édes, maga tagadólag rázta a fürtös fejét és azt válaszolta: Az én csókom édesebb! Már mint az enyém! Emlékszik rája?

Az asszony haragosan zsémbelt: — A csókja nem mindig volt olyan édes. Becsapott.

Megint elhallgattak. Vékony botjával a bokrokon lézengő leveleket verdeste a férfi; hajdan aranyhaját, kámzsaként borító meleg fejkendőjét igazgatta a nő. A makkok hullongtak a fákról. Az emberpár felfel rezzent a zajra s úgy érezte, hogy egy óriási koporsó fődél az a terület, amelyen járnak s a makkok kopogása, megannyi kalapácsütés amint azt leszzegezik.

— Fázom, rebegte a nő.

— Pedig égtünk egyszer, szólt a férfi. Égtünk, szomjuhoztunk s tűzünket csak együtt olthattuk, szomjuságunkat csak együtt csillapíthattuk. Ez a hitvány patak sem a régi már. A hajjai akkor gyüremlettek, susogtak, vidáman szökkentek egyik körül a másikra. Egy helyen az utunkat állta. Maga mindenáron át akart menni rajta. Leült a fűbe, oldozni kezdte a cipellőit.

?! Hajnalba hajnalelőtt?!

Női kiszolgálás! Korhely leves! Pálmakert!

Kiválóságukért országosan elismert **szőlőmalmainkat, Borsajtóinkat és Kútszivattyú gyártmányainkat** megfogyott készletek miatt már csak e hónapban árusítjuk engedelményel.

„Debreczeni Vasöntőde és Géplakatosság”

Raktárhely Péterfia-utca 73. szám.

Válság az építőiparban.

Hétszáz debreczeni kőműves sztrájkol.

Lapunkban ismertettük már azon előzményeket, melyek közepette a debreczeni kőműves munkások a mostani munkarendszerük ellen harcot indítottak és azt akarják, hogy a munkáltatók szervezete velük kollektív szerződést kössön, vagyis, hogy a munkaegyezményt ne külön-külön minden egyes munkással kössék a munkáltatók, hanem kössenek a munkások szervezetével egyetemlegesen egy (kollektív) nagy szerződést, mely az egész munkaviszony szabályozását magában foglalja és minden egyes munkásra és munkáltatóra egyformán kötelező.

A szervezett kőműves munkások pénteken este kimondták az utima rációt és ennek eredménye az, hogy a mai napon a debreczeni kőművesmunkások, számszerint hétszázán ma már sztrájkban állnak. Az építkezések az egész városban szünetelnek. Az építés alatt álló épületek állványai üresen és némán meredeznek az ég felé és csak itt-ott látni egy-egy napszamos munkást az épületek körül. A napszamosok, számszerint kétezeren nem tartoznak a sztrájkolókhoz, azonban az általános üzemszünetelés természetesen őket is kiszorította a munkából és most kétezer család itt is kenyér nélkül maradt.

Az építető közönség és a munkából kimaradt munkások családjainak érdekében fölötté kívánatos, hogy a harc mihamarabb véget érjen és a nagy lendületet vett építőiparunkban végre tartós béke legyen. Reméljük mindkét oldalról a kellő és körültekintő méltányosságot és ennek nyomán a mielőbbi eredményt.

Rostás István rendőrfőkapitány vette kezébe a békítési eljárás kezventését és az ő liberális és mélyebb belátású gondolkodását ismerve, ettől gyors és állandó sikert várunk.

A nagy kőműves-sztrájkról az alábbi tudósítást adjuk:

A debreczeni kőművesmunkások — a

Félcipellők voltak; emlékszem, mély kivágással amire égszínkéék csokor borult.

A nő egykedvűen ingatta a fejét:

— Aikonytájt már harmatos lett a fütől az is.

A férfi neki szilajodott:

— De akkor még nem volt sz, mikor én felkaptam megát, mint valami könnyű pelyhet s forró testének édes terhével bőszen gazoltam át a patakon.

És el se fáradt, füzte tovább a szót az asszony s közelebb lépett a férjhez, kinek percre fellobbanó szilaj hevülése egyszerre véget ért.

— Most már ernyedt a karom, mondta keserűséggel, ouz, kőszvény, vagy mit tudom én, hogy mi is kinezza?

A szél siráma átzugott az erdőn. Mondhatlanul gyászos volt ez a halotti ének. Egy-egy künn csavargó bogár ijedten húzta meg magát a tölgyek törzsénél s lázas sietőséggel furta be fejét a rengetegbe, melynél vontatott lassú léptekkel ment kifelé az emberpár.

Már meg sem érezték egymás közellétét, már meg sem igen látták egymást. Ugy érezték, hogy meghaltak már mind a ketten.

Pedig szerettek volna még élni. Élni, álmodván; hogy egyszer valamikor feltámadnak még, s ká csak Heine kedvesei.

üveg és porcellán legolcsóbb bevásárlási forrás

GLÜCK JÓZSEF

Piacz-u. 6. a nagytemplom mellett.

Koncz József

mint már jeleztük is lapunkban — mult péntek estére vártak választ a munkáltatóktól a benyújtott memorandumokra vonatkozólag. A munkáltatók a munkások abbéli kérését, hogy velük kollektív szerződés kössenek, kerekén visszautasították és ezt nyomtatványon is proklamálták, amit pénteken délután a munkások között ki is osztottak.

A munkások erre egy szűkebb körű értekezletükön pénteken este kimondták a sztrájkot.

Hétfőn reggel már nem álltak munkába, hanem a délelőtti folyamán valamennyien gyűlésre gyűltek össze a munkások otthon gyűléstermében. A gyűlésen a munkások elkeseredett hangulatban törtek ki a munkáltatók eljárása fölött és ismétellen meg erősítették pénteken tett ama határozatukat, miszerint nem állnak munkába mindaddig, amíg a munkáltatók velük kollektív szerződést nem kötnek és egyéb kívánságaikat is nem teljesítik. Így a többek között követelik a 9 órás napi munkaidőt, a 60 filléres órabér minimumot, a másfél ós ebédidőt.

A sztrájkolók között a lelkesedés igen nagy. Sztrájktagyjukat a Munkás-otthon nagy arnyas fal alatt ütötték fel és egész délután vígan dalogattak és kugliztak, szórakoztak. Így üötték el az időt. A munkások állítása szerint sztrájkotörő eddig mindössze hét akadt.

A tárgyalásokat Rostás István rendőrfőkapitány vezeti, aki a munkások vezetői előtt kijelentette, hogy ő feltetlen híve a kollektív szerződésnek és a munkásoknak erre vonatkozó követelését jogosnak és méltányosnak tartja. A kollektív szerződés kérdése az Achilles-sarka az egész mozgalomnak. A munkáltatók már csak azért sem hajlandók a kollektív szerződés megkötésébe belemenni, mivel az építőmesterek országos szövetségének alapszabályai határozottan tiltják a kollektív szerződés kötését, és a debreczeni építőmesterek is tagjai eme országos szövetségnek. Rostás István rendőrfőkapitány megígérte a munkások küldöttei előtt, hogy a kollektív szerződés megkötésének érdekében az építőmesterek szövetségének központi vezetőségével érintkezésbe lép és azon lesz, hogy rábíra azokat szerződésellenes tendenciájuk kivétel megváltoztatására.

Munkatársunk ma felkereste Stegmüller Árpád építész, a debreczeni építőmesterek szervezetének egyik vezető emberét, aki a sztrájkról és annak körülményeiről a következőket mondta:

— A kőművesmunkásoknak semmi okuk sem volt a sztrájkra és azt hiszem, ez nem is a munkások nagy tömegének óhaja volt, hanem azon vezető egyénektől eredt, akiket a multkoriban munkahiány miatt elbocsátottunk. Nálam is volt 8-10 ilyen munkás alkalmazva, akik vezető szerepet vittek a szervezetben, azonban elbocsátásuk egyedüli oka a munkahiány volt. Mi a sztrájknak nagyobb fontosságát nem tulajdonítottunk már csak azért sem, mivel a debreczeni kőművesmunkásoknak csak mintegy harmadrésze sztrájkol, a többiek nem tartoznak a szervezethez és a sztrájk kimondása is pénteken este a vezetőség egy tagja erőszakoskodásáért jött létre. Az építető munkaadók országos szövetségének szilárd elve az, hogy a munkásokkal sehol az országban kollektív szerződést nem köt. Még Budapesten sem bírták kivívni az építőmunkások a kollektív szerződést, pedig ott legersebb a munkások szervezése. A 9 órás munkaidőt szintén kivihetetlennek tartom, ugyszintén azon feltételt is, hogy az akármilyen gyenge munkaerő is 60 fillér órabért kapjon. Mi a munkások jogos óhajait méltányosan mindenkor teljesítjük, azonban kollektív

szerződést semmi körülmények között sem kötünk, mert ezzel egyenesen magunkra szabaditanánk a munkások szak-szerveze ét.

A munkások bíznak a sztrájk sikerében és azt hiszik, hogy a munkáltatók nem lesznek képesek elegendő sztrájkotörőt kapni és így a halasztást nem tűrő építkezési munkálatok miatt mihamarabb kénytelenek lesznek a munkások óhaját teljesíteni, mely ugyszólván aiig áll egyébből, mint csak abból, hogy a mezállapodások kollektív szerződésbe foglaltassanak (s ennek betartására munkásokból és munkaadókból egyenlő számban alakítandó békéltető bizottság ügyljen fel.

Hétfőn délelőtt Rostás István rendőrfőkapitány meghallgatta a munkások kívánóságait, délután pedig a munkaadókkal tárgyalat. Együttes tárgyalás kedden tartatik, melyet a rendőrfőkapitány hív össze.

Rendzavarás eddig nem fordult elő. A sztrájkolók a legpéldásabb magaviseletet tanúsítják a sztrájktagyjáukon.

A politika eseményei.

Főeloszlatták a horvát gyűlést.

A horvát tartománygyűlést ma délelőtti királyi kéziratral feloszlatták. Az új választásokon már az új választási rendet fogják foganatosítani, amelynek értelmében minden tizenöt koronát fizető horvát honpoigár aktív választójoggal bír.

A tartománygyűlés termében majdnem teljes számmal jöttek össze a képviselők. Várták a bán megjelenését, háromnegyed tizenegy órakor küldetéség hívta meg a bán a gyűlésbe, hol baldachin alatt, feltett kalppal olvasta fel a királyi kéziratot. A kézirat meglepéddel szól a mult délszak munkájáról, de szükségesnek tartja a feloszlást a tartománygyűlés egy részének a kormányval szemben tanúsított megatartásának megváltozása miatt. A királyi kézirat felolvasása után Te-Deum-on vettek részt a tartománygyűlés tagjai, azután visszatérve, hitelesítették a jegyzőkönyvet.

A miniszterelnök utazása.

Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök szombaton megkezdte nyári szabadságát. Délelőtti kilenc óra husz perckor hédervári birtokára utazott el, ahonnan vasárnap tovább utazott Ostendébe. A miniszterelnök felesége társaságában utazott s Bárczy István dr. titkár is kíséretében van. Khuen-Héderváry gróf elutazása előtt úgy intézkedett, hogy a fontosabb ügydarabokat nyári szabadsága alatt is utána küldjék Ostendébe, ahol azokat elintézni szándékozik. A miniszterelnöknek és feleségének ostendei tartózkodása három hétre van tervben.

A román kereskedelmi szerződés.

A román kereskedelmi szerződésre vonatkozó ratifikációs okmányokat Ausztria és Magyarország, továbbá Románia képviselői kicserélték s ezzel a szeptember 1-én életbelépő kereskedelmi szerződésre vonatkozó utolsó formalitás is megtörtént.

A gazdapárt gyűlése.

Vasárnap tartotta az országos gazdapártkör vezetősége gyűlését Szabó István országgyűlési képviselő elnöke alatt. A

A legjobb minőségű befőtt üvegek minden nagyságban. — Kerti golyók nagy választékban a legjutányosabb árban. — Kép keretezés a legszebb kivitelben.

Épület üvegezés a legolcsóbb árban.

Fest, Vegyileg Tisztít
mindennemű ruhákat a
kifogástalanul és legjutányosabban.

Főüzlet és gyár: Arany János-utcza 10.

Fiókhüzetek:
Battyányi-u. 2. sz. és Vár-u. 3. szám
(Zeneda udvar.) Alapították 1903. Telefon szám 70.

gyűlésen jelen volt Herczeg Sándor országgyűlési képviselő és tizenkét vármegye párt-szervezetének kiküldöttel és a választmány tagjai közül számossan. Megbeszélés tárgyát képezte az új tagok felvétele, továbbá az őszi szervezkedés megbeszélése. Mintegy hatvan új tagot vettek fel. Felszólaltak Szabó István (s Herczeg Sándor országgyűlési képviselő, ifj. Mayer János (Kompolt), Szij Bálint (Nagyismárd), Domján Gyula (Erdősokány), ifj. Kállay András (Telektanya), Patacsony Dénes és számosan.

A szoboszlói Gönczy-szobor.

A hajdumegyei tanítók ünnepe.

Szeptember 4-én megy végbe a hajdusoboszlói Gönczy-szobor leleplezési ünnepe, amelynek keretében fogja leróni hálás kegyeletének adóját a hajdumegyei tanítók kar a magyar néptanítók atyjának, Gönczy Pálnak dícső emlékezete iránt. A leleplezési ünnepélyvel kapcsolatosan a hajdumegyei tanterületi tanítók Gönczy egyesülete Hajdusoboszlón díszközgyűlést, valamint a debreceni hírneves várcsi dalegylet ugyancsak Szoboszlón, a Bika dísztermében hangverseny-estélyt tart. Az ünnepségek részletes programja itt következik:

I. **Díszközgyűlés:** (XVIII. évi rend kívüli, III. várdorgyülés) szeptember 4-én délelőtt 10 órakor, a hajdusoboszlói magyar kir. állami polgári iskola tornatermében. Tárgyak: a női megnyitó (küldöttségek üdvözlése). Gönczy Pál emlékezete. Simon Károly egyesületi alelnök emlékeztetése. Emlékezés Gönczy Pálra. Előadja: Csánky Viktor Hajdumegyei kir. tanfelügyelője. Visszaemlékezés Gönczy Pál zelemeri nevelői eljárására. Elmondja: az öreg Udvarhelyi József, a Gönczy Pál zelemeri egykori tanítványa. A közgyűlés berekesztése.

II. **Szoborleleplezés.** 1. Hymnus. Ének a szoboszlói dalegylet Tóth Lajos karnagy vezetésével. 2. Beszéd. Tárja Csúrka István, a Görczy-egylet elnöke. Beszédje közben a lepel lehullván, a szobrot az egyesület nevében megkoszorúzza. 3. A szobrot átveszi: G. Tóth János H.-Szoboszló r. t. város polgármestere. 4. Alkalmi költemény. Előadja: Lampérth Géza dr. Előadja: Mocsári László néptanító. 5. A volt tanítványok nevében a szobrot megkoszorúzza: Eötvös Károly Lajos kir. tanfelügyelő. 6. Alkalmi ének. Előadja a hajdusoboszlói dalegylet, Tóth Lajos karnagy vezetésével.

Az ünnepély végeztével délután fél 2 órakor közeled a „Bika“ vendéglő összes termeiben. Egy teríték ára 4 korona. Ebédjegyekre vonatkozólag Hajdusoboszló város polgármesterei hivatala intézkedik. Ide, vagy a Gönczy-egylet elnökéhez jelentendő be a díszében való részvétel, lehetőleg pár nappal előbb.

III. Este 8 órakor hangverseny a „Bika“ nagyszobájában. Műsor: Nyitány. Előadja: Rácz Károly és fia zenekara (Debreczen). 1. Esti nyugalom: Hammától. Előadja: a Debreczeni Dalegylet. 2. Morológ. Előadja: Vass Jolán urhölgy (Debreczen). 3. Dalok. Előadja: Nagy András Rácz Károly és fia zenekarát mellett. 4. Finn dalok: a) Bölcsődal. b) Tengerész a szénégetők között. Selim Palmgrentől; átdolgozta: Haackl N. Lajos. Előadja: a Debreczeni Dalegylet. 5. Hegedűszó. Előadja: Piri Bauer Ferenc (Debreczen). 6. Költemények. Felolvassa: Lampérth Géza dr. (Bpest). 7. Kuruc dalok, Székácsától. Előadja: a Debreczeni Dalegylet. Belépti díj. Személy-jegy 2 kor. Család-jegy — 3 személyre — 5 korona. A hangverseny tiszta jövedelme a

Gönczy-szoboralapot és a Gönczy tanítói internátust illeti. A műsor után tánc következik.

Tudnivalók. Indulás Debreczenből: szeptember 4-én d. e. 8 óra 57 perckor. Megérkezés Hajdusoboszlóra d. e. 9 óra 20 perckor; P. Ledány felől 8 óra 4 perckor. Bpest felől háromnegyed 12 órakor. Bevonulás az áll. polgári iskola tornatermében 10 órakor kezdődő gyűlésre. — A díszközgyűlés után az egész ünneplő közönség leleplezendő szoborhoz vonul. Az egyesület elnöksége kéri, hogy a díszközgyűlésen képviselileg, vagy testületileg megjelenő küldöttségeket az elnöknel (Debreczen, Burgondia-u. 1. sz.) a gyűlést megelőzőleg leg-
alább 1 nappal nevezék meg.

Meghalt Gáspár Imre.

A bohémvilágnak egy régi, közismert poéta alakja halt meg ma Budapesten. A debreczeni közéletben is nagy szerepet játszó és a hírlapíró Gáspár Imre. Ujságíróhoz illő módon a kórház vaságyain, öregén, elkopott tüdővel. A temetése is olyan lesz, az ujságíró egyesület takarítja a földi maradványait az öreg bohém fiúnak.

Éveken át volt Debreczenben, hol a vigkedélyű, kedves poétát, a jókedvű szerkesztőt mindenki ösmerte, mindenki szerette. Először az öreg Debreczenél volt, később a Debreczeni Hírlapnak lett a szerkesztője. Innen a Debreczeni Ellenőröz ment át, majd az első, a Csokonai irodalmi részvénytársaság kiadásában megjelenő Debreczeni Reggeli Újság szerkesztőségébe lépett be. Az első reggel megjelenő újság volt ez Debreczenben, addig csak délutáni lapokat ösmert a közönség. Itt sem volt sokáig, átment a Szabadsághoz, amelyet szintén hosszabb ideig szerkesztett.

Hírlapírói működése mellett ráért arra, hogy poéta maradjon, több verskötetet írt és adott ki s ő volt az, aki a magyar munkásindulót írta, a Marseillet.

Könnymű ember volt, mint minden bohém. Volt gazdag ember többször, rövid ideig s volt szegény is sokáig. Több ízben örökölt nagyobb összegeket, de ezekből soha sem tartott hosszabb ideig semmi sem nála. Elverte, elszórta a pénzt, vagy élelme-
sebb emberek kaparították magukhoz.

Szerették Debreczenben, pedig alig volt jó ösmere, aki őt kisebb-nagyobb kisegítő összeget igénybe ne vett volna. S ezt is kedvesen, csak huszonegyórát becsületszóra s a hitelezők adták és tudták, hogy talán soha sem kapják vissza. De a hitelezők sokszor csalatkoztak. Eljött az örökségek ideje és Gáspár Imre fizetett itt is, ott is gavallérosan és csinált azután újra adósságot.

Ösmerte ezt a szokását mindenki. Mikor az „Ellenőröz“, mint kormányparti lapoz szerződött akarták, a lap kiadója főment az akkori főispánhoz és figyelmeztette, hogy Gáspár pumpolni szokott, nem árt-e az majd a lapnak. Mire a főispán kijelentette:

— Oh kérem, tudom én azt jól. Tudja azt más is, megnyugsunk benne. Hozzám is föl szokta küldeni a négyes számú hirdát és én adok is, míg tul nem lépi az ötven forintot. Ezt az összeget minden évben igénybe veszi.

Egy ízben nagyon bántotta, hogy minden híre, amit ő ad le a saját lapjának,

átkerül a „Debreczeni Hírlaphoz“ is. Figyelte, hogy ki adhatja át, de sehogy sem tudta kitalálni, ki lehet az áruló. Végre is fiatal munkatársát vette gyanuba s hogy bizonyos legyen a dolgról, egy este leültette a munkatársát s így szólított hozzá:

— Jóska, írj egy hirt, én majd dik-tálom. Ird. Csoda. A debreceni gazdasági iskola külső gazdasága óriási mértékben megszorodott, ugyanis több bika megellett és kis bika borjunak adott életet.

A fiatal munkatárs leírta a hirt, azt ki is szedték, hasábra is tördelték, de a lapba nem került, mert a tördelő már tudta, hogy csak furfang az egész. Ellenben megjelent másnap a Debreczeni Hírlapban, mire a Jóska Gáspár Imre szerkesztő ur iszonyu szidalmak között csapta el. A fiatal munkatárs ma is kedves tagja a debreceni társadalomnak, de már nem hírlapíró.

Szerette Gáspár a bort és szenvedélye volt a fekete, egy este harminc feketét is megivott.

— Vigyáz Imre — szólta a kiadója — ne igyál annyi feketét, hiszen megüt a guta.
— Ördögöt üt. Nem tudok én csak feketével dolgozni — felelte Gáspár és tele írta a lapot.

Husz év óta a sajtóiroda tagja. A fiatal generációból kevesen ismerték, de akik ösmerték, szerették az öreg bohémet.

Mert bohém maradt végig. Péntekig, amikor utolsó dobant a könnyelmű, nagy, poéta szíve.

Szerencsétlenség a debrecen-nagyvárad vasút építésénél.

Lezuhant a mozdony a töltésről.

Nagy szerényen folyik a debrecen-nagyvárad vasút építése. A vonalon nagy részben le vannak már fektetve a sínek, a terv ugyanis az, hogy a Hajdu és Bihar-megyét összekötő új vasutat még ebben az évben átadják rendeltetésének és egy nagy vidék, amely eddig csak kocsin és gyalog volt bejárható, rendes vasúti közlekedéshez jusson.

Az új vasút építkezési munkálatainál szombaton szerencsétlenség történt. Mint nagyváradai tudósítónk jelenti, próbajaratot rendeztek egy mozdonnyal a friss töltésen. A próba balul ütött ki, mert a mozdony lefordult és több sebesültje akadt a szerencsétlenségnek.

A végzetes próba a Nagykerekin tul eső ugynevezett Nagyzomlin pusztánál történt. Itt akarták bejárni az elkészült pályatestet egy mozdonnyal, melyen több emberült. A töltésen a mozdony hirtelen felborult és a benne ülők kiestek. A nehéz mozdony lezuhant az utra és összetört. A személyzet közül Erdős Gábor súlyosabban sérült, több zuzódást szenvedett, a többiek könnyebben sérültek meg.

Az értesített nagyvárad kir. ügyész megindította a vizsgálatot, annak megállapítására, hogy kit terhel a felelősség.

Weisz Adolf posztó kereskedése ideiglenesen a főtőzsdével szemben levő bódében.

Legjobb a Békési Róza „Csont“ szappana

Debreczen város költségvetése.

35 százalék lesz a pótdó.

A jövő évi költségvetés tervezetét a tanácsülésen terjesztette elő *Roncsik Lajos* főszámvevő, aki rövid jelentésben általánoságban okolta meg a kiadások emelkedését, amelyeknek legnagyobb részét a csatornázás, a vízvezeték, telkek vételára, a villamos vasúthoz való hozzájárulás és a tisztviselői fizetésének rendezése okozzák. A főszámvevő előterjesztése szerint 467.061 korona 59 fillér fedezetlen hiány áll elő, melyet 35,5 százalékos pótdóval kell fedezni, ami az 1922/23 korona állami egyenes adó után 469570-92 és fél fillér községi adót jelent. Az összes kiadásokat a főszámvevő 3.694.476 korona 20 fillérben, a bevételeket 3.227.414 korona 61 fillérben állapította meg. Ezek az összegek a bizottságok tárgyalásai és a közgyűlés határozata nyomán megváltozhatnak ugyan, kétségtelen azonban, hogy a változtatások ez összegektől nagyon csekély eltéréseket fognak okozni.

A főszámvevőnek a költségvetésre vonatkozó előterjesztésének főbb részeit szó szerint itt közöljük:

A házipénztárnál javaslatom szerint:

I. A rendes bevétel	2.845.814 K 61 f
II. A rendkívüli bevétel	381.600 K — f
Összes bevétel	3.227.414 K 61 f

Ezzel szemben:

I. A rendes kiadás	3.212.162 K 79 f
II. A rendkívüli kiadás	482.313 K 41 f
Összes kiadás	3.694.476 K 20 f

A bevétel és kiadás közt mutakozó 467.061 korona 59 fillér hiány 1.322.734 K állami egyenes adó 35,5 százalékában nyer fedezetet.

Az 1910. és 1911. vagyis az ez évi s a jövő évi költségvetés közti eltérés az indoklás című rovatban és a munkálathoz csatolt mellékletben talál megáraztat.

A város korszerű szükségleteinek kielégítése a községi adó százalékának emelkedését idézte ugyan elő, azonban ezen emelkedés a Hortobágy hasznosítása kérdése, valamint a helypénz szedésre vonatkozó szabályrendelet szerencsés megoldása esetén: megszüntethető lesz.

A tisztviselők, segéd és kezelőszemélyzet, valamint a városi alkalmazottak fizetését s egyéb javadalmazását az új szervezési szabályrendeletben legutóbb megállapított összegben állítottam be, a törvényhatósági bizottság idevonatkozó határozatának megfelelőleg, bizva abban, hogy ezen közgyűlési határozat rövid időn belüli kormányhatósági megerősítést nyerend.

Végül tisztelettel javaslom, mondja ki a közgyűlés először, hogy az egyes kiadási címek alatt felsorolt alrovatoknál az átruházást engedélyezi,

másodsor, hogy a megállapítandó községi adó után késedelmes fizetés esetén olyan késedelmi százalék legyen szedhető, természetes a belügyi kormány jóváhagyása mellett, mint aminőt az állam is szed saját adói után.

A tanács egyelőre tudomásul vette a jelentést és elrendelte annak és a költségvetésnek kinyomatását. A költségvetést legközelebb a gazdasági és pénzügyi, valamint a felügyelő bizottság veszi tárgyalás alá.

Roncsik Lajos főszámvevő tudósítónk előtt a következőket mondta:

— A jövő évi költségvetésben egyszerre tizenhárom százalékkal kellett emel-

nünk a pótdót. Ennek indokolását a költségvetési iratokban bőven megadtam s azok kinyomatás után kerülnek csak nyilvánosságra. Most csak annyit jegyezhetek meg, hogy a költségvetés a legrealisab alapon készült. A kiadások emelkedésének oka az, hogy a csatornázás és vízvezeték munkálataival nagy befektetésre volt szükség, ezeken kívül tisztviselőknak a közgyűlés által elhatározott fizetését is most kellett beállítanom. Az emelkedés oka még a negykezes is, amelyre részben a konverzió, részben a befektetések miatt szükségünk volt. Különben ez az emelkedés csak átmeneti, mert 1912-ben már több nagy bérletnek lejáratával s azok újabb bérbeszállásával olyan jövedelem szaporulatunk lesz, amely a pótdóból több százalékot leüt. Emelte végül a kiadások összegét az 40000 korona is, amelyet tíz éven át kell fizetnünk hozzájárulás címén a helyivasútnak villamosításátalaktásáért.

Erősdý otthon.

Ünneplik a marostordai főispánt.

Szombaton este 9 órakor indult vissza a fővárosból *Erősdý Sándor* marostordai főispán a vármegyéjébe. Kisérétében volt *Kemény Kálmán* báró főrendiházi tag. Melha *Valdemár* főispáni titkár és még számos ujságíró.

Vasárnap reggel hét órakor kezdődött a megye határán *Erősdý* ünneplése és a késő éjjeli órákban még mindig visszhangzott a város az éljenzésektől.

Székelykocsárdon várta az első küldöttség a főispánt. *Csontos Olivér* ügyvéd, a marosvásárhelyi munkapárt elnöke üdvözölte és a párt további bizalmáról biztosította. Székelykocsárdtól egész Marosvásárhelyig minden állomáson tüntettek a főispán mellett. Marosugrán, *Erősdý* szülőfalujában az egész falu várta a főispánt. A falu jegyzője intézett hozzá beszédet, melyre *Erősdý* meghatottan válaszolt.

Délelőtt tíz órakor rohogott be a vonat a marosvásárhelyi pályaudvarra. Ezer főre rugó tömeg várta a főispánt. Amikor a kocsiból kilépett, percekig tartó éljenzés után *Sebestyén Miklós* üdvözölte a város nevében. Beszédét azzal fejezte be, hogy *Marostorda és Marosvásárhely boldog lenne, ha sok olyan diszkalifikált fia lenne, mint Erősdý Sándor.*

Hosszu kocsisorban kísérte a közönség a főispánt a lakására. Megható jelenet volt, amikor a főispáni lakás előtt *Erősdý* téves leánykája, a kis *Magda* egy cikor virágot nyújtott át atyjának és egy kis alkalmi versben arra kérte, hogy hagyja ott a politikát és éljen a családjának.

Déli tizenkét órakor megyei küldöttségeket fogadott a főispán.

Délután négy órakor ötezer ember előtt nyitotta meg *Szász Albert* városi főügyész a népgyűlést. Az első szónok *Sebestyén Miklós* dr. volt, aki ismertette *Erősdý* egész pályafutását.

— Nem politizálunk, ma félreállítottuk a politikai válaszfalakat és mint embert védjük meg *Erősdý Sándort* a kaszinó lovagjaitól. *Erősdý* mi a kaszinó döntése dacára

— mondta *Sebestyén* — a legbecsületesebb embernek tartjuk.

Még két szónok beszélt és azután elfogadtak egy határozati javaslatot, amely szerint a népgyűlés bizalmat szavaz a főispánnak és táviratilag üdvözli *Khuen-Héderváry* miniszterelnököt, aki *Erősdý* a kaszinó lovagjai halálos ítélete dacára állásában megerősítette. A népgyűlés ezután a főispán lakása elé vonult, ahol átadták a határozatot, melyet a főispán a hosszabb beszédében megköszönt. Este fátklyásmenet volt *Erősdý* tiszteletére.

Fővárosi tudósítónk jelenti: A Nemzeti Kaszinó tagjai közül negyvenketten kijelentették, hogy azonosítják magukat a becsületbiróság tagjainak fölfogásával és határozatával. A határozat kevés hatást keltett és meglehetősen rossz hangulattal fogadták. Igaz, hogy a Kaszinónak a negyvenkét tagon kívül még négyszáz tagja van, akik egyáltalán nem avatkoznak a dologba. Az is igaz, hogy a becsületbiróság tagjai maguk kérték, hogy tartózkodják mindenki a beavatkozástól.

József főherceg ma érkezett Budapestre és a Kaszinóba hajtatott, ahol élétkén érdeklődött az *Erősdý*-affér iránt.

Gyilkosság katonai bajonettel.

Megölte a felesége csábitóját.

Szent István király napján éjjel borzalmas kimenetű családi dráma történt Hajduböszörményben.

Egy Debreczenben szolgáló póttartalékos katona bajonettjével megölte a felesége csábitóját. A véres esemény izgalomban tartja egész Hajduszentpéter közönségét. Az általános részvét főleg a szerencsétlen gyilkos katona felé irányul, aki szelid, békés természetű ember volt és hogy most mégis ilyen szörnyű tette szánta magát, annak nagyon mély okai lehetnek.

Az esetről hajduböszörményi tudósítónk a következőket jelenti:

Varga Sándor hajduböszörményi gazdembert a hónap elején behívták Debreczenbe 35 napi fegyvergyakorlatra. *Varga* amíg a debreceni kaszárnya udvarán rugta a port, felesége addig odahaza összebarátkozott *Lapát Imre* szintén böszörményi gazdálkódóval. Valaki megírta ezt a Debreczenben katonáskodó férjnek, akinek — saját állítása szerint — már azelőtt is volt elég oka féltékenykedni menyecskéjére. Így tehát könnyen érthető, hogy *Vargának* nem nagyon kellett bizonyítgatni, hogy az ő portáján idegen ember jár.

Egy napi szabadságot kért és Szent István király napján hazament Böszörménybe. Lakása kint volt az ugynevezett régi tanyán, melyet bérbe birt *Varga*. Éjjel toppant be a lakásba, mikor az asszony mit sem sejtett. A házibarád, a 45 éves *Lapát Imre* akkor is ott vizitelt az asszonynál. Mikor észrevette, hogy a férj megérkezett, kiugrott az ablakon és kétségbeesetten futásnak eredt. *Varga* utána rohant és pár pernyi üldözés után utólért. Letépette a földre a csábitót, kirántotta bajonettjét és azzal agyonszurta az üldözött embert. Összör mártotta bele a bajonettet. Kétszer a gyomrába szurta, kétszer a szívébe és az utolsó szurást valahol a nyakán ejtette rajta.

Lapát Imre vértől elboritva és rémesen hörgöve fetrengett a porban és alig két pernyi vonaglás után meghalt.

A gyilkos erre befogott a saját kocsi-

Uj!

Hangszer üzlet megnyílt!

Szendró Sándor modern hangszer üzlete Debreczen, Bathányi-u. 22. sz. a.

Uj!

jába és a holttestet azon beszállította a kórházba.

A hűtlen asszony ezalatt hazamenekült a szülelhez.

Varga jelentkezett a csendőrségnél, a hol letartóztatták és erős fedezet mellett beszállították a debreczeni katonai fogházba. A hadbírósg fog majd ítélkezni fölötte.

Az áldozatot hétfőn délután temették el. Temetésén az egész község népe ott volt. Nagy a részvét a meggyilkolt ember nagyszámu özvládja iránt. Hat ó ó gyermek maradt utána.

A gyilkos katonának négy gyermeke volt.

Érdekes még a dologban, hogy a két szerencsétlen ember testi-lelki jóbarát volt hosszú idő óta és a barátság csak akkor kezdett gyűlöletté válni, amikor az asszony nyál való szeretkezés jogát a házibérát is vindikálni kezdte magának.

Minden bajnak, minden bonyodalomnak és az ember minden tragédiájának előidézője az asszony.

Ez az örök igazság most újra bebizonyosodott és mindig meg fog ismétlődni, a mig ember lesz a földön.

HIREK

— **A király köszönete.** Fővárosi tudósítónk jelenti: A hivatalos lap holnapi száma királyi kéziratot közöl, amelyben köszönetét fejezi ki azoknak, akik születése napja alkalmából üdvözlétükkel fölkeresték. A kézirat felhatalmazza *Khuen-Héderváry* Károly gróf miniszterelnököt, hogy közhírré tegye köszönetét.

— **A vezérkari főnök Debreczenhez.** Megemlékeztünk arról, hogy debreczen város tanácsa *Hötzenndorf Conrad* Ferenc gyalogsági tábornokot, a debreczeni 89-ik gyalogezred tulajdonosát, abból az alkalomból, hogy a király bárói rangra emelte, táviratban üdvözölte. *Conrad* Ferenc báró még ugyanazon a napon a következő magyar nyelvű táviratban köszönte meg a város üdvözlétét:

Debreczen város polgármesterének

Debreczen.

Szívélyes megemlékezésükért halás köszönetemet fogadja Nagyságod, valamint Debreczen városa tekintetes tanácsa kiváló tiszteletem kifejezését.

Conrad

gyalogsági tábornok.

— **Székely Bertalan meghalt.** A magyar festőművészetre nagy gyász borult tegnap este. Mint budapesti tudósítónk táviratozza, *Székely Bertalan*, a kitűnő festőművész, a festőművészeti akadémia igazgatója tegnap este 8 órakor Mátyásföldön, a hol veje nyaralójában már közel két év óta leánya gyöngéd és szerető ápolásában részesült, meghalt. *Székely Bertalan* már régóta betegeskedett, állapotja gyakran fordult válságosra, míg most megváltotta szenvedéséről a halál. *Székely Bertalan* halálával mérhetetlen veszteség érte a magyar képzőművészetet s különösen a festőművészeti iskolát, amelynek fejlesztésén mindaddig munkálkodott, amíg a betegség le nem vetette a kórággyba. Temetése szerdán délután fél három órakor lesz a Múcsarnokból az egész magyar művészvilág részvételével.

— **Vilmos császár — a Nobel-díj nyertese.** Krisztiániából jelentik: A *Horting* most azzal az eszmével foglalkozik, hogy a Nobel díjat az idén *Vilmos császár*nak ítéljék oda azért, mert a bosnyák an-

nexió idején történt állásfoglalásával Európát véres háborútól mentette meg.

— **A Csokonai-körből.** *Kardos Albert*, a Csokonai-kör titkára hazaérkezett nyári szabadságáról s átvette a kör titkári ügyeinek az intézését.

— **Rendkívüli ülés a vármegye-házban.** Ma délelőtt kilenc órakor *Hajduvármegye* közigazgatási bizottsága rendkívüli ülést tartott, amelyen az 1911. és 1912. évi utadó költségvetést tárgyalták. 1911-re a bevétel 250024 korona 58 fillérben, a kiadást 256659 korona 40 fillérben, a hiányt 6244 korona 49 fillérben, 1912-re a bevételt 232831 korona 38 fillérben a kiadást 249445 korona 59 fillérben, a hiányt 16614 korona 26 fillérben állapították meg. A hiányok fedezésére tíz százalékos pótdadó kivetését mondták. Második tárgy volt *Fauszt Elek* bucsuátírata. A közigazgatási bizottság sajnálattal vette tudomásul *Fauszt* távozását s érdemeit jegyzőkönyvben örökíti meg. Az ülésen *Kovács Gyula* alispán elnökölt.

— **Az ügyvédjelöltek az igazságügyminiszter ellen.** Fővárosi tudósítónk táviratozza: Az *Ügyvédjelöltek Országos Egyesületének* kezdeményezésére vasárnap délelőtt országos nagygyűlést tartottak a fővárosban. Magyarország ügyvédjelölt körei és ad hoc alakult egyesületei, hogy az igazságügyminiszternek az ügyvédi reform tárgyában készülő javaslatával szemben, amely a gyakorlat idejét három évről öt évre akarja felemelni, egyöntetűen állást foglaljanak. A nagygyűlésen az ország ügyvédjelöltjei mindannyian kiküldöttek által képviseltették magukat. A nagygyűlést *Hajós Dezső*, az *Ügyvédjelöltek Szövetségének* elnöke vezette be rövid beszéddel. Beszéde végén a következő határozati javaslatot terjesztette elő: „Az ügyvédjelöltek országos nagygyűlése egyhangú határozatban kimondja, hogy az igazságügyminiszter által az országgyűlés elé „Egyes igazságügyi szervezeti és eljárási szabályok módosításáról” címen benyújtani szándékolt törvénytervezetnek az ügyvédhelyettesi intézményt törvénybe iktatni akaró intézkedését olyannak tartja, mely az ügyvédség gazdasági helyzetén egyáltalán nem javít, magára e karra nézve is káros, az ügyvédjelölti kart pedig létalapjában támadja meg. Méltánytalannak és jogfosztónak minősíti a tervezetnek az átmeneti időt illető intézkedését, Követeli, hogy a hozandó törvény ugy a jog, mint a méltányosság és célszerűség alapján a hatályba lépésekor bármelyik kamaránál bejegyzett ügyvédjelöltre ne vonatkozzék.” — Hosszas vita után elfogadták a határozati javaslatot.

— **Egy volt városi tisztviselő halála.** Tegnap délután halt meg *Kosorus Lajos* ügyvéd, volt alügyész és városi közgyám, a törvényhatósági bizottságnak tagja, 87 éves korában. A város titkára az elhunyt koporsójára koszort helyezett, amelynek fölírata a következő: „Volt tisztársának — A városi titkár”. A tanács a családhoz intézett átiratban fejezte ki részvétét a haláleset fölött. Az elhunytinak temetése holnap délután három órakor lesz.

— **Uj képviselő.** *Liptószentmiklósról* táviratozzák: A *Liptószentmiklósi* kerület képviselőjévé ma délelőtt egyhangulag *Kozma Andor* nemzeti munkapártit választották meg. Ellenjelöltje nem volt.

— **Debreczen a Gönczy-szoborra.** A város tanácsa mai ülésén elhatározta, hogy a *Hajdusoboszlón* felállítandó *Gönczy-szobor* költségeihez száz koronával hozzájárul.

— **Becsületes megtaláló.** Egy olvasónk írja nekünk a következő jellemző esetet: A debreceni országos vásár alkalmából a *Hatvan-utca* 5. szám alatti koresmába betért egy galiciai baromfikereskedő. Ott véletlenül kiejtette zsebéből pénztárcáját, melyben 10 darab ezres, 800 darab százás és ezenkívül egy csomó aprópénz volt. A koresmáros fia, *Goldstein Herman* megtalálta és ajánlta az öreg *Goldsteinnek*, aki szinte futott vele, hogy elérje a vasut felé induló galiciai baromfikereskedőt és visszaszálja neki az elveszett kincseket. A fia, *Herman*, azonban megelőzte atyját. Konfliktusba ült és egyenesen a vonatra hajtatott, ahol a galiciai éppen vonatra akart szállni. A becsületes fia a pénzt azonnal átadta neki és a galiciai zsidó hálálkodva köszönte meg és aztán felült a *Máramarossziget* felé menő vonatra.

— **Debreczen az egyetemek kórházalapjának.** A város tanácsához az egyetemek kórházalapja kérvényt adott be, a melyben kérte, hogy a király születése napjának nyolcvanadik évfordulója alkalmából tegyen a város 5000 koronás alapítványt. A város tanácsa azonban kimondta, hogy tekintettel a debreczeni egyetemnél tart nagyobb alapítványra, újabb alapítványt nem tesz, hanem egyszerismindenkorra ötven korona segélyt szavaz meg.

— **Baleset vagy öngyilkosság?** *Farda László* 21 éves kereskedőszékd Debreczenben lakó édesanyja látogatására Gyöngyösről ahol alkalmazásban volt, haza jött, Augusztus hó 22-én lakásukon, *Beresényi-utca* 56. szám alatt forgópisztolyal hasba lölte magát. Egy verzió szerint véletlenségből, a rendőri jelentés szerint azonban öngyilkossági szándékból. Könnyebb sérülésével a kórházban ápolják.

— **A debreceni kózkórház pénze.** Megemlékeztünk arról, hogy a debreceni kózkórház e hó elején fizetési zavarokkal küzdött, mert sok volt a külvárosi betegek. Ma azután megérkezett a belügyminisztertől egy nagyobb számla kiegyenlítése fejében tizenötezer korona, amelyet a tanács ki is utalványozott a kórház gondnokságának.

— **Kedves az egészségre?** akkor használja ön az *Erzsébet* ártézi szénsavval telített üdítő forrásvizet, ami étvágyát elősegíti, gyomorrontást megakadályoz. Házhoz szállítva literes üvegekben 10, fél literes üvegekben 5 fillér. Megrendelhető az *Ártézi forrásvíz* vállalatnál, *Hatvan utca* 28. Telefon 848

— **Balesetek munkaközben.** *Tóth Sándor* 55 éves tetőtleni földműves gazda szombaton délután lucernavágó kézigépjével dolgozott és a gépnek fogai valahogyan odakapták a ballábát és teljesen összezúrták úgy, hogy amputálni kellett. A debreceni kórházba szállították. — *Tóth János* 44 éves nádudvari napszámos ember kazalgyújtás közben egy nagy létráról leesett. Súlyos belső sérüléseket szenvedett. Behozták a kórházba és megoperálták.

— **Égő szalmakazlak.** Hétfőn délután *Monostorpályiban* a község határában felhalmozott husz szénakazal, mely több gazda tulajdona volt, tüzet fogott és pár perc alatt az egész nagy területen leégett. A kár hatezer korona.

— **Az Arany Bika mulató** gyönyörű műsorának vonzóereje *Sisters Edelweiss*, az „Alpesi csillagok”, kik csodás hangukkal, bájos előadásukkal valósággal frappirozzák a közönséget. Pompásak a külföldi attrakciók. *The Cherber Comp*, amerikai univerzális művészek, *3 Mascottes* angol trió, *The Bradnas* excentrikusok stb. *Roland Róbert* komikusnak különösen a páratlan hangszerimitációival van óriási sikere. Az előadások 9 órakor kezdődnek.

— **A borbélysegédek szervezkedése.** Nagy az elégedetlenség a debreceni borbélysegédek között. Ismeretes az a mozgalom, amelyet két hónappal ezelőtt indítottak a záróra kérdésének rendezése céljából. Mozgalmuk azonban — úgy látszik — kellő szervezethez híján megfeneklett. Eután elhatározták, hogy intenzívebb szervezkedési

Debreczen város költségvetése.

35 százalék lesz a pótdadó.

A jövő évi költségvetés tervezetét a tanácsülésen terjesztette elő *Roncsik Lajos* főszámvevő, aki rövid jelentésben általánoságban okolta meg a kiadások emelkedését, amelyeknek legnagyobb részét a csatornázás, a vízvezeték, telkek vételára, a villamos vasúthoz való hozzájárulás és a tisztviselői fizetésének rendezése okozzák. A főszámvevő előterjesztése szerint 467.061 korona 59 fillér fedezetlen hiány áll elő, melyet 35 százalék községi pótdadóval kell fedezni, ami az 1822785 korona állami egyenes adó után 469570-92 és fél fillér községi adót jelent. Az összes kiadásokat a főszámvevő 3.694.476 korona 20 fillérben, a bevételeket 8.227.414 korona 61 fillérben állapította meg. Ezek az összegek a bizottságok tárgyalásai és a közgyűlés határozata nyomán megváltozhatnak ugyan, kétségtelen azonban, hogy a változtatások ez összegektől nagyon esékly eltéréseket fognak okozni.

A főszámvevőnek a költségvetésre vonatkozó előterjesztésének főbb részeit szösz szerint itt közöljük:

A házipénztárnál javaslatom szerint:

I. A rendes bevétel	2.845,814 K 61 f
II. A rendkívüli bevétel	381.600 K — f
Összes bevétel	3.227,414 K 61 f

Ezzel szemben:

I. A rendes kiadás	3.212,162 K 79 f
II. A rendkívüli kiadás	482.313 K 41 f
Összes kiadás	3.694,476 K 20 f

A bevétel és kiadás közt mutakozó 467.061 korona 59 fillér hiány 1.322.734 K állami egyenes adó 35% százalékában nyer fedezetet.

Az 1910. és 1911. vagyis az ez évi s a jövő évi költségvetés közötti eltérés az indokolás című rovatban és a munkálathoz csatolt mellékletben talál magyarázatot.

A város korszerű szükségleteinek kielégítése a községi adó százalékának emelkedését idézte ugyan elő, azonban ezen emelkedés a Hortobágy hasznosítása kérdése, valamint a helypénz szedésére vonatkozó szabályrendelet szerencsés megoldása esetén: megszüntethető lesz.

A tisztviselők, segéd és kezelőszemélyzet, valamint a városi alkalmazottak fizetését s egyéb javadalmazását az új szervezési szabályrendeletben legutóbb megállapított összegben állítottam be, a törvényhatósági bizottság idevonatkozó határozatának megfelelőleg, bízva abban, hogy ezen közgyűlési határozat rövid időn belül kormányhatósági megerősítést nyerend.

Végül tisztelettel javasolom, mondja ki a közgyűlés

először, hogy az egyes kiadási címek alatt felsorolt alrovatoknál az átruházást engedélyezi,

másodszor, hogy a megállapítandó községi adó után késedelmes fizetés esetén olyan késedelmi százalék legyen szedhető, természetes a belügyi kormány jóváhagyása mellett, mint aminőt az állam is szed saját adói után.

A tanács egyelőre tudomásul vette a jelentést és elrendelte annak és a költségvetésnek kinyomatását. A költségvetést legközelebb a gazdasági és pénzügyi, valamint a felügyelő bizottság veszi tárgyalás alá.

Roncsik Lajos főszámvevő tudósítónk előtt a következőket mondta:

— A jövő évi költségvetésben egyszerre tizennégy százalékkal kellett emel-

nünk a pótdadót. Ennek indokolását a költségvetési iratokban bőven megadtam s azok kinyomatás után kerülnek csak nyilvánosságra. Most csak annyit jegyezhetek meg, hogy a költségvetés a legreálisab alapon készült. A kiadások emelkedésének oka az, hogy a csatornázás és vízvezeték munkálataival nagy befektetésre volt szükség, ezeken kívül tisztviselőknek a közgyűlés által elhatározott fizetését is most kellett beállítanom. Az emelkedés oka még a negykölcson is, amelyre részben a konverzió, részben a befektetések miatt szükségünk volt. Különben ez az emelkedés csak átmeneti, mert 1912-ben már több nagy bérletnek lejáratával s azok újabb bérbeszállásával olyan jövedelem szaporulatunk lesz, amely a pótdadóból több százalékot leüt. Emelte végül a kiadások összegét az 40000 korona is, amelyet tíz éven át kell fizetnünk hozzájárulás címén a helyivasutnak villamossá átalakításáért.

Erősdy otthon.

Ünneplik a marostordai főispánt.

Szombaton este 9 órakor indult vissza a fővárosból *Erősdy Sándor* marostordai főispán a vármegyéjébe. Kisérétében volt *Kemény Kálmán* báró főrendházi tag. Melha *Valdemár* főispáni titkár és még számos újságíró.

Vasárnap reggel hét órakor kezdődött a megye határán *Erősdy* ünneplése és a késő éjjeli órákban még mindig visszhangzott a város az éljenzésektől.

Székelykocsárdon várta az első küldöttség a főispánt. *Osontos Olivér* ügyvéd, a marosvásárhelyi munkapárt elnöke üdvözölte és a párt további bizalmáról biztosította. *Székelykocsárdtól* egész *Marosvásárhelyig* minden állomáson tüntettek a főispán mellett. *Marosugrán*, *Erősdy* szülőfalujában az egész falu várta a főispánt. A falu jegyzője intézett hozzá beszédet, melyre *Erősdy* meghatottan válaszolt.

Délelőtt tíz órakor robogott be a vonat a marosvásárhelyi pályaudvarra. Ezer főre rugó tömeg várta a főispánt. Amikor a kocsiból kilépett, percekig tartó éljenzés után *Sebestyén Miklós* üdvözölte a város nevében. Beszédét azzal fejezte be, hogy *Marostorda és Marosvásárhely boldog lenne, ha sok olyan diszqualifikált fia lenne, mint Erősdy Sándor.*

Hosszu kocsisorban kísért a közönség a főispánt a lakására. Megható jelenet volt, amikor a főispáni lakás előtt *Erősdy* téves leánykája, a kis *Magda* egy csokor virágot ruyított át atyjának és egy kis alkalmi versben arra kérte, hogy hagyja ott a politikát és éljen a családjának.

Déli tizenkét órakor megyei küldöttségeket fogadott a főispán.

Délután négy órakor ötezer ember előtt nyitotta meg *Szász Albert* városi főügyész a népgyűlést. Az első szónok *Sebestyén Miklós* dr. volt, aki ismertette *Erősdy* egész pályafutását.

— Nem politizálunk, ma félreállítottuk a politikai válaszfalakat és mint embert védjük meg *Erősdy Sándort* a kaszinó lovagjaitól. *Erősdy* mi a kaszinó döntése dacára

— mondta *Sebestyén* — a legbecsületesebb embernek tartjuk.

Még két szónok beszélt és azután elfogadtak egy határozati javaslatot, amely szerint a népgyűlés bizalmat szavaz a főispánnak és táviratilag üdvözli *Khuen-Héderváry* miniszterelnököt, aki *Erősdy* a kaszinó lovagjai halálos ítélete dacára állásában megerősítette. A népgyűlés ezután a főispán lakása elé vonult, ahol átadták a határozatot, melyet a főispán a hosszabb beszédében megköszönt. Este fátylasmenet volt *Erősdy* tiszteletére.

Fővárosi tudósítónk jelenti: A Nemzeti Kaszinó tagjai közül negyvenketten kijelentették, hogy azonosítják magukat a becsületbíróság tagjainak kölfogásával és határozatával. A határozat kevés hatást keltett és meglehetősen rossz hangulattal fogadták. Igaz, hogy a Kaszinónak a negyvenkét tagon kívül még négyszáz tagja van, akik egyáltalán nem avatkoznak a dologba. Az is igaz, hogy a becsületbíróság tagjai maguk kérték, hogy tartózkodjék mindenki a beavatkozástól.

József főherceg ma érkezett Budapestre és a Kaszinóba hajtatott, ahol éléken érdeklődött az *Erősdy*-affér iránt.

Gyilkosság katonai bajonettel.

Megölte a felesége csábítóját.

Szent István király napján éjjel borzalmas kimenetelű családi dráma történt Hajduböszörményben.

Egy Debreczenben szolgáló póttartalékos katona bajonettjével megölte a felesége csábítóját. A véres esemény izgalomban tartja egész Hajdusoboszló községet. Az általános részvét főleg a szerencsétlen gyilkos katona felé irányul, aki szelíd, békés természetű ember volt és hogy most mégis ilyen szörnyű tette szánta magát, annak nagyon mély okai lehetnek.

Az esetről hajduböszörményi tudósítónk a következőket jelenti:

Varga Sándor hajduböszörményi gazdembert e hónap elején behívták Debreczenbe 35 napi fegyvergyakorlatra. *Varga* amíg a debreceni kaszárnya udvarán rugta a port, felesége addig odahaza összebarátkozott *Lapát Imre* szintén böszörményi gazdálkodóval. Valaki megírta ezt a Debreczenben katonáskodó férjnek, akinek — saját állítása szerint — már azelőtt is volt elég oka féltékenykedni menyecskéjére. Így tehát könnyen érthető, hogy *Vargának* nem nagyon kellett bizonyítgatni, hogy az ő portáján idegen ember jár.

Egy napi szabadságot kért és Szent István király napján hazament Böszörménybe. Lakása kint volt az ugynevezett régi tanyán, melyet bérbe birt *Varga*. Éjjel toppant be a lakásba, mikor az asszony mit sem sejtett. A házibaráta, a 45 éves *Lapát Imre* akkor is ott vizitelt az asszonynál. Mikor észreverte, hogy a férj megérkezett, kiugrott az ablakon és kétségbeesetten futásnak eredt. *Varga* utána rohant és pár pernyi üldözés után utólért. Leteperte a földre a csábítót, kirántotta bajonettjét és azzal agyonszurta az üldözött embert. Ötször mártotta bele a bajonettet. Kétszer a gyomrába szurt, kétszer a szívébe és az utolsó szurást valahol a nyakán ejtette rajta.

Lapát Imre vértől elborítva és rémesen hörgöve fetrengett a porban és alig két pernyi vonaglás után meghalt.

A gyilkos erre befogott a saját kocsi-

Uj!

Hangszer üzlet megnyilt!

Szendrő Sándor modern hangszer üzlete Debreczen, Bathányi-u. 22. sz. a.

Uj!

jába és a holttestet azon beszállította a kórházba.

A hűtelen asszony ezalatt hazamene-
kült a szüleikhez.

Varga jelentkezett a csendőrségnél, a
hol letartóztatták és erős fedezet mellett be-
szállították a debreczeni katonai fogházba.
A hadbírósg fog majd ítékezni fölötte.

Az áldozatot hétfőn délután temették
el. Temetésén az egész község népe ott
volt. Nagy a részvét a meggyilkolt ember
nagy számú családja iránt. Hat é 6 gyermek
marad utána.

A gyilkos katonának négy gyer-
meke volt.

Érdekes még a dologban, hogy a két
szerencsétlen ember testi-lelki jóbarát volt
hosszu idő óta és a barátság csak akkor
kezdetű gyűlöletté válni, amikor az asszony
nyal való szeretkezés jogát a házibarátt is
vindikálni kezdte magának.

Minden bajnak, minden bonyodalom-
nak és az ember minden tragédiájának elő-
idézője az asszony.

Ez az örök igazság most újra bebizo-
nyosodott és mindig meg fog ismétlődni, a
míg ember lesz a földön.

HIREK

— **A király köszönete.** Fővárosi
tudósítónk jelenti: A hivatalos lap hol-
napi száma királyi kéziratot közöl, amely-
ben köszönetét fejezi ki azoknak, akik
születése napja alkalmából üdvözlétükkel
fölkértek. A kézirat felhatalmazza
Khuen-Héderváry Károly gróf miniszter-
elnököt, hogy közhírré tegye köszönetét.

— **A vezérkari főnök Debreczen-
hez.** Megemlékeztünk arról, hogy debre-
czen város tanácsa Hötzenndorfi *Conrad* Fe-
renc gyalogsági tábornokot, a debreczeni
89-ik gyalogezred tulajdonosát, abból az al-
kalomból, hogy a király bárói rangra emelte,
táviratban üdvözölte. *Conrad* Ferenc báró
még ugyanazon a napon a következő ma-
gyar nyelvű táviratban köszönte meg a vá-
ros üdvözlését:

Debreczen város polgármesterének

Debreczen.

Szívélyes megemlékezésükért halás
köszönetemet fogadja Nagyságod, va-
lamint Debreczen városa tekintetes ta-
nácsa kiváló tiszteletem kifejezését.

Conrad

gyalogsági tábornok.

— **Székely Bertalan meghalt.** A
magyar festőművészetre nagy gyász borult
tegnap este. Mint budapesti tudósítónk tá-
viratozza, *Székely Bertalan*, a kitűnő festő-
művész, a festőművészeti akadémia igazga-
tója tegnap este 8 órakor Mátyásföldön, a
hol veje nyaralójában már közel két év
óta leánya gyöngéd és szerető ápolásában
részesült, meghalt. *Székely Bertalan* már
régóta betegeskedett, állapota gyakran for-
dult válságosra, míg most megváltotta szen-
vedéséitől a halál. *Székely Bertalan* halálá-
val mérhetetlen veszteség érte a magyar
képzőművészetet s különösen a festőművé-
szeti főiskolát, amelynek fejlesztésén mind-
addig munkálkodott, amíg a betegség le-
nem vetette a kórágába. Temetése szerdán
délután fél három órakor lesz a Múcsar-
nokból az egész magyar művészvilág rész-
vételével.

— **Vilmos császár — a Nobel-díj
nyerése.** Krisztiániából jelentik: A Hor-
ting most azzal az eszmével foglalkozik,
hogy a Nobel díjat az idén Vilmos császár-
nak adták oda azért, mert a bosnyák an-

nextó idején történt állásfoglalásával Euró-
pát véres háborútól mentette meg.

— **A Csokonai-körből.** Kardos Al-
bert, a Csokonai-kör titkára hazaérkezett
nyári szabadságáról s átvette a kör titkári
ügyeinek az intézését.

— **Rendkívüli ülés a vármegye-
házán.** Ma délelőtt kilenc órakor Hajdu-
vármegye közigazgatási bizottsága rend-
kívüli ülést tartott, amelyen az 1911. és
1912. évi utadó költségvetést tárgyalták.
1911-re a bevételt 250024 korona 53 fillér-
ben, a kiadást 256659 korona 40 fillérben,
a hiányt 6244 korona 49 fillérben, 1912-re
a bevételt 232831 korona 33 fillérben a ki-
adást 249445 korona 59 fillérben, a hiányt
16614 korona 26 fillérben állapították meg.
A hiányok fedezésére tíz százalékos pótdó
kivetését mondták. Második tárgy volt
Fauszt Elek bucsuátirata. A közigazgatási
bizottság sajnálattal vette tudomásul Fauszt
távozását s érdemeit jegyzőkönyvben örök-
kíti meg. Az ülésen Kovács Gyula alispán
elnökölt.

— **Az ügyvédjelöltek az Igazság-
ügyminiszter ellen.** Fővárosi tudósítónk
táviratozza: Az Ügyvédjelöltek Országos
Egyesületének kezdeményezésére vasárnap
délután országos nagygyűlést tartottak a fő-
városban. Magyarország ügyvédjelölt körei
és ad hoc alakult egyesület, hogy az igaz-
ságügyminiszternek az ügyvédi reform tár-
gyában készülő javaslatával szemben, amely
a gyakorlat idejét három évről öt évre
akarja felemelni, egyöntetűen állást foglalja-
nak. A nagygyűlésen az ország ügyvédjelölt-
jei mindannyian kiküldöttek által képvisel-
tették magukat. A nagygyűlést Hajós De-
zso, az Ügyvédjelöltek Szövetségének el-
nöke vezette be rövid beszéddel. Beszéde vé-
gén a következő határozati javaslatot ter-
jesztette elő: „Az ügyvédjelöltek országos
nagygyűlése egyhangu határozatban ki-
mondja, hogy az igazságügyminiszter által
az országgyűlés elé „Egyes igazságügyi szer-
vezeti és eljárási szabályok módosításáról”
címen benyújtani szándékolt törvénytervezet-
nek az ügyvédhelyettesi intézményt törvénybe
iktatni akaró intézkedését olyannak tartja,
mely az ügyvédség gazdasági helyzetén
egyáltalán nem javít, magára e karra nézve
is káros, az ügyvédjelölti kart pedig lét-
alapjában támadja meg. Méltánytalannak
és jogfosztónak minősíti a tervezetnek az
átmeneti időt illető intézkedését. Követeli,
hogy a hozandó törvény ugy a jog, mint a
méltányosság és célszerűség alapján a ha-
tályba lépésekor bármelyik kamaránál be-
jegyzett ügyvédjelöltre ne vonatkozzék.” —
Hosszas vita után elfogadták a határozati
javaslatot.

— **Egy volt városi tisztviselő ha-
lála.** Tegnap délután halt meg Koszorus
Lajos ügyvéd, volt alügyész és városi köz-
gyám, a törvényhatósági bizottságnak tagja,
87 éves korában. A város tisztikara az el-
hunyt koporsójára koszorút helyezett, amely-
nek föllirata a következő: „Volt tisztvisés-
nek — A városi tisztikar”. A tanács a csalá-
dhoz intézett átiratban fejezte ki részvétét
a haláleset fölött. Az elhunytnak temetése
holnap délután három órakor lesz.

— **Új képviselő.** Liptószentmiklósról
táviratozzák: A lipótszentmiklósi kerület
képviselőjévé ma délelőtt egyhangulag Kozma
Andor nemzeti munkapártit választották
meg. Ellenjelöltje nem volt.

— **Debreczen a Gönczy-szoborra.**
A város tanácsa mai ülésén elhatározta, hogy
a Hajduszentmihályon felállítandó Gönczy-szo-
bor költségeihez száz koronával hozzájárul.

— **Becsületes megtaláló.** Egy olva-
sónk írja nekünk a következő jellemző ese-
tet: A debreceni országos vásár alkalmából
a Hatvan-utca 5. szám alatti koromába be-
tért egy galíciai baromfikereskedő. Ott vé-
letlenül kiejtette zsebéből pénztárcáját, mely-
ben 10 darab ezres, 300 darab százás és
ezenkívül egy csomó aprópénz volt. A korom-
máros fia, Goldstein Herman megtalálta és
apjának az öreg Goldsteinnek, aki szinte
futott vele, hogy elérje a vasut felé induló
galíciai baromfikereskedőt és visszadjja neki
az elveszett kincseket. A fia, Herman, azon-
ban megelőzte atyját. Konflisba ült és egye-
resen a vonatra hajtatott, ahol a galíciai
éppen vonatra akart szállni. A becsületes
fiu a pénzt azonnal átadta neki és a gali-
ciai zsidó hálálkodva köszönte meg és az-
tán felült a Máramarossziget felé menő
vonatra.

— **Debreczen az egyetemek kór-
házalapjának.** A város tanácsához az egye-
temek kórházalapja kérvényt adott be, a
melyben kérte, hogy a király születése nap-
jának nyolcvanadik évfordulója alkalmából
tegyen a város 5000 koronás alapítványt. A
város tanácsa azonban kimondta, hogy te-
kintettel a debreczeni egyetemnél tart
nagyobb alapítványra, újabb alapítványt nem
tesz, hanem egyszersmindenkorra ötven ko-
rona segélyt szavaz meg.

— **Baleset vagy öngyilkosság?**
Farna László 21 éves kereskedősegéd Deb-
reczenben lakó édesanyja látogatására Gyön-
győről ahol alkalmazásban volt, haza jött,
Augusztus hó 22-én lakásukon, Beresényi-
utca 56. szám alatt forgópisztolyjal hasba-
lőtte magát. Egy verzió szerint véletlensé-
gből, a rendőri jelentés szerint azonban öngy-
ilkossági szándékból. Könnyebb sérülésé-
vel a kórházban ápolják.

— **A debreceni kózkórház pénze.**
Megemlékeztünk arról, hogy a debreceni
kózkórház e hó elején fizetési zavarokkal
küzdött, mert sok volt a künlevősége. Ma
azután megérkezett a belügyminisztertől egy
nagyobb számla kiegyenlítése fejében tizen-
öt ezer korona, amelyet a tanács ki is utal-
ványozott a kórház gondnokságának.

— **Kedves az egészségre?** akkor
használja ön az Erzsébet ártézi szénsavval
telített üdítő forrásvizet, ami étvágyát elő-
segíti, gyomorrontást megakadályoz. Házhöz
szállítva literes üvegekben 10, fél literes üve-
gekben 5 fillér. Megrendelhető az Ártézi
forrásvízvállalatnál, Hatvan utca 28. Tele-
fon 848

— **Balesetek munkaközben.** Tóth
Sándor 55 éves tetőtleni földműves gazda
szombaton délután lucernavágó kézilépőjével
dolgozott és a gépnek fogai valahogyan oda-
kapták a ballábát és teljesen összevagdák
ugy, hogy amputálni kellett. A debre-
ceni kórházba szállították. — Tóth János 44
éves nádudvari napszámos ember kazalgyűj-
tés közben egy nagy létráról leesett. Súlyos
belső sérüléseket szenvedett. Behozták a
kórházba és megoperálták.

— **Égő szalmakazlak.** Hétfőn dél-
után Monostorpályiban a község határában
felhalmozott husz szénakazal, mely több
gazda tulajdona volt, tüzet fogott és pár
perc alatt az egész nagy területen leégett.
A kár hatezer korona.

— **Az Arany Bika mulató** gyönyörű
műsorának vonzóereje *Sisters Edelweiss*, az
„Alpesi csillagok”, kik csodás hangukkal,
bájos előadásukkal valósággal frapprozzák
a közönséget. Pompásak a külföldi attrak-
ciók. *The Cherber Comp*, amerikai univer-
zális művészek, *3 Mascottes* angol trió, *The
Bradnas* excentrikusok stb. *Roland Róbert*
komikusnak különösen a páratlan hangszer-
imitációival van óriási sikere. Az előadások
9 órakor kezdődnek.

— **A borbélysegédek szervezke-
dése.** Nagy az elégedetlenség a debreceni
borbélysegédek között. Ismeretes az a moz-
galom, amelyet két hónappal ezelőtt inditot-
tak a záróra kérdésének rendezése céljából.
Mozgalmuk azonban — úgy látszik — kellő
szervezettség híján megfeneklett. Eután el-
határozták, hogy intenzívebb szervezkedés

indítanak meg és e sélből megalakították az országos borbély- és fodrászsegédek szövetségének debreceni helyi szervezetét. Ezt határozottan kimondták szombaton délután a Munkás-otthonban tartott szakszabványgyűlésükön, melyen kevés kivétellel a debreceni összes borbélysegédek résztvettek.

— **Öngyilkos korcsmáros.** Hajdudorogról jelenti tudósítónk: Veres Dániel 58 éves hajdudorogi korcsmáros ma éjjel eddig ismeretlen okból mellbe lökte magát és azonnal meghalt. A szerencsétlen ember nős, családos volt.

— **Robbanás a pincében.** Berger Kálmán 13 éves kereskedő tanuló a Simonffy-utca 2. szám alatt volt alkalmazásban. Ma délelőtt leküldték a pincébe, hogy ott denaturált szeszt üvegekbe töltögesse. A fiu vigyázatlansága következtében az égő gyertyától egy üveg szesz felrobbant, mirek következtében a fiu mindkét lábán súlyosan megsérült. Most a kórházban ápolják.

— **Eljegyzés** Piek Nándor helybeli építész eljegyezte Schmidt Erzsike urleányt Győről. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Tűz egy hentesboltban.** A Kigyó-utca 32. sz. alatti Fehér és Horváth-féle hentesüzlet vigyázatlanságból kigyuladt. Szerencsére azonban, mire a tűzoltók odaértek, a házbeliék eloltották.

— **Olvasta már Ön?** hogy a legszebb és legolcsóbb fénykép-levelezőlapok a „Hunnia” fényképeszeti és festészeti műteremben készülnek, Piac- és Csepő-utcai sarokház. Modern műterem az utcai oldalon.

— **Ellentétek a csatornázási munkák körül.** Emeltettük, hogy a város tanácsa a nyílt árok építését külön munkaként adta ki a vállalkozó Fried és Adorján cégnek, de a földmunkákra nézve kikötötte, hogy azok az eredeti szerződés egységairól szerint készítenők. A tanács intézkedése ellen most a Fried és Adorján cég kifogásokat tett, minek folytán a tanács az ügyet kiadta a tisztí ügyészségnek, hogy a kifogások és a szerződés figyelembe vételével állapítsa meg. Kinek van igazsága, a tanácsnak-e vagy a vállalkozónak-e.

— **Crippen-eket hazaviszik.** Londonból táviratozzák: Crippen doktort, a feleséggyilkos orvost és kedvesét tegnap indították utnak Cape Rougeból, a „Meganitic” hajó fedélzetén Liverpool felé. Három kocsi vitte a foglyokat és kíséretüket a nyolc mértföldnyire fekvő kikötővárosba. A hajó előreláthatólag jövő szombatán ér Liverpoolba. A kiadási eljárás formáit csak tegnap fejezték be és Dew felügyelő, aki egy rendőrtisztviselő és két felügyelő asszony társaságában tartózkodott a kanadai fővárosban, tegnap este kapta meg a felhatalmazást a foglyok átvételére.

London, aug. 22. Minthogy a „Meganitic”-en drótnélküli távirókészülék van, a hajó utközben táviratokat kaphat és küldhet Európába. Crippen miközben a hajóra felment, csaknem életét vesztette. Bilincsekbe verve, kalapját mélyen homlokára nyomva, sietve lépett rá a hajóhoz vezető deszkára, amelyen gyorsan át akart menni, hogy a fényképező készülékeket, melyek a morgószínházak részére felvételeket akartak róla készíteni, kikerülje. A deszka megbillent. Crippen megbotlott és bizonyára belebukott volna a San Lorenzo folyóba, ha egy dektív, aki mögötte ment, meg nem kápta volna. Miss La Neve, amikor a fedélzetre ért, elájult és le kellett vinni a kabinba, hol csak hosszú idő múlva tért magához.

— **Házasságkötések.** A debreceni állami anyakönyvirodai hivatalnál, a mai nap folyamán a következő házasságkötéseket jelentették be: Heizler László—Kéri Margit, China Albert—Mol Aguzta, Réday Lajos—Boné Zsuzsanna, Grünfeld Zoltán—Fränkel Bella, Harsányi Gyula—Szilágyi Ju-

liánna, Szitás István—Tömpa Erzsébet, Fülöp János—Varga Zsuzsanna, Pető Sándor—Takács Mária, Borus Mihály—Hadházi Jolán.

— **A nap halottai.** A debreceni állami anyakönyvi hivatalban szombattól fogva a következő haláleseteket jelentették be: Nagy Anna r. kath. 19 éves, Kovács Józsefné ág. h. éves, Bottyán János r. kath. 12 napos, Minó Erzsébet gör. kath. 18 éves, Liebsztajn Lajosné izr. 27 éves. Sipos Endre r. kath. 26 napos, Beredek Erzsébet izr. 2 hónapos, Obermayer Árpád ref. 16 hónapos, Koszorus Lajos református 87 éves, Márton Adolf izr. 4 hónapos, Balogh Mihályné református 86 éves, Oláh György róm. kath. 75 éves.

— **Fél áron!** Az összes fiu és leányiskolákban használandó tankönyvek fél áron kaphatók a Harmath antiquariumban Fűvészkert u. 14. Saját érdeke mindenkinek hogy a könyveket már most szerezzék be fél áron ferti czégnél amíg a készlet tart. Írószerek, rajzeszközök legoleg óban.

— **Befőzéshez** dupla vastag pergament papír Thaisz Arthur papír áruházában kapható.

— **Mindennemű könyvkötéseket** és disz munkákat szépen és pontosan készít méltányos árak mellett Seres Sándor könyvkötő és disz műves Hatvan-u. 5. sz. (Bignióhá?) hátul az udvarban.

— **Villamos berendezéseket** legmegbízhatóbban és jutányosan rendez be Földvári Piac-utcai ideiglenes barak. Telefon 168. sz. Tanulék felvételnek.

— **A Polgári Takarékos és Segély Szövetkezet** Piac-u. 73. a 15-ik évtársulatra már a mai napól kezdve igen olcsó heti befizetésekkel minden levonástól ment könnyen törleszhető kölcsönöket folyósít.

— **Mindennemű könyvkötések,** bórdisz munkák, reklám-cikkék stb. Antalfy Ferencz könyvkötészetében készíttetnek Piac-utca 31.

— **Városunk legtekintélyesebb orvosi elismerik,** hogy legjobb sérvkötők, haskötők, hátegyenesítők, gumiharisnyák orthopädi és betegápolási cikkek Schön Sándor keztyű, kötszer és orvosi műszertárában kaphatók. Debreczen Piac u. 12.

Üzlet áthelyezés miatt
végeladás
Minden, áron alul adatik el
GLÜCKEDE
cipőüzletében, a barakban.

Közgazdaság.

Terménytőzsde.

Schvarcz E. debreczeni bizományos távirati jelentése
Budapest, 1910. aug. 22.

Készáru változatlan.	
1910. októberi buza	9.79—80
1911. áprilisi buza	10.03—04
1910. májusi buza	—
1910. októberi rozs	7.39—40
1910. áprilisi rozs	—
1910. májusi rozs	—
1910. októberi zab	7.51—52
1911. májusi tengeri	5.71—72
1910. júliusi tengeri	—
1910. augusztusi tengeri	5.53—54
1910. augusztusi repeze	—

A gyermek egészségét megőrizni

aokkal könnyebb, mint a beteg meggyógyítani. Ha meg akarjuk védeni gyermekeinket a retgett nyári betegségektől, a hasmenéstől, bélhuruttól és hányás-keléstől, akkor tápláljuk a páratlan hatású „K u f e e”-vel, a mely egészséges és hőlbeteg, valamint a fejlődésben visszamaradt gyermekeknek is kitünően beválik.

Ingtalan forgalom.

Kertész István és neje Kegyes Sára veszik a pusztai elepi 64 hold 1531 négyszögöl tanyaföldből a Kegyes Eszter Tóth Jánosné fél rész illetőségét 53 000 kor.

Molnár Lajos és neje Nagy Juliánna veszik a debreczeni 9988. sztkvben foglalt 300 négyszögöl majorsági földet Szabó István és neje Török Esztertől 2800 kor.

Harsányi Gyula veszi a debreczeni 10251. sztkvben foglalt 286 négyszögöl majorsági földet Németi Sándor és társaitól 4800 korona.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek b. tudomására hozni, hogy szabadalmazott lópatkógyári és gépjavitó vállalatomból Erdődi Armin uton mint társ barátságos uton létrejött egyezség folytán kilépett s egy a szabadalomnak, mint az egész vállalatnak egyedüli tulajdonosa lettem.

Egyidejűleg van szerencsém tudatni, hogy nyersolaj motorokra berendezett gépjavitó ipartelepemen, mely a legmodernebb technikai eszközökkel van felszerelve, mindennemű gépjavitást vállalom s annak gyors és lepszakszerűbb kiviteléről kezeskedem.

Raktárainon beszerezhető a Pálffy-féle nyersolajmotorok, a legkitünőbb gazdasági gépek, valamint a Magyar Kender és Lempár Részv. Társ. legjobbnak bizonyult kender áruai: kötelek, kötőfékek, is'rangok, ponyvák, zsákok, dohányzsineg stb.

Szolid kiszolgálás, és a nagyérdemű közönség érdekeinek igaz megóvása, vállalatomnak egyik legfőbb alapelve.

Szíves támogatásukat kérve, vagyck
kiváló tisztelettel
Érczy Kálmán.

„Gyöngyvirág Crème”

az arokrémek gyöngye!

Szeplő, májfoltok, pattanások s bőrbajok ellen kiváló jó szer. **Sil-mává, fehérré és üdövé teszi az arcot!** Sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz. A nappalra való krème nem zsiroz, míg az éjjelre való zsiroz. Egy tégely ára 1 korona.

Kapható:

Mihalovits Jenő

„Kigyó” című gyógyszer-tárában,
DEBRECZEN.

Szántó Zsigmond

modern kárpitos és díszítő
Debreczen, Placc-utca 63. sz.

Készít a mai kor igényeinek a legjobb kivitelű szalon és

uri szoba berendezéseket

a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig, valamint igen jutányos árban valódi önműködő **Flosz Roletákat**, nagyobb megrendelésnél tetemes ár- engedmény.

Legjobb minőségű **madracokat** házaknál úgy helyben és vidéken elkészítem.

Jó munkámért többszöri kitüntetés.

Apró hirdetések.

Minden szó 5 fillér.

Betöltendő.

Magyar, német perfekt gyorsírók azonnal felvétetnek „Mercur” Írógép vállalat Debreczen, Arany János-u. 2.

Tanuló felvétetik Thaisz Arthur könyvkötészetébe és nyomdájába Piacz-utca 7.

Egy bolti szolga 17—20 éves felvétetik a Linoleum áruházban.

Felirónó idősebb felvétetik a „Dreher” sör-csarnokban Piacz-utca 45.

Egy jó nagymunkás, mint napszabó kerestetik. Fényes Mór férfi szabó.

Adás-vétel.

28 krajczárért fejfel férfi vagy női harisnyát **Bonyás Emil** villanyerőre berendezett harisnyagyára. Debreczen, Tiszapalota

Ha nincs pénze és szüksége van, vászon asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és fianel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi fiu öltönyre vagy tükör, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz eladva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próba bevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Saimon.

Tégla (uj) nagy mennyiségben eladó, készen raktárról szállítható azonnal. Czim Fogel L. Ignác Hajduböszörmény.

Házhelyek a Szent-Anna-utca végén, a Gépjavitó műhely, Dohánygyár és Vágóhid közvetlen közelében, a Homokkertben kiépített utcacsorral szemben, nagyjövőjű helyen, mintegy negyven darab 300 négyzetöles ház hely eladó. A telkek vételárának egyharmadát készpénzben keli kifizetni, a többi részét előnyös feltételek mellett az eladók kölcsönképpen rajtahagyják az ingatlanon. Eladók pénzintézeti összeköttetést szereztek arra nézve, hogy a telekvásárlóknak előnyös házeépítési kölcsön álljon rendelkezésre. Mindefféle felvilágosítást ad és előjegyzést elfogad **Márk Endre** ügyészi irodája a Collégiumban.

„**Rolibri**” cig. hüvely a legfinomabb papírból készül, feltétlenül izelje meg mindenki! Főraktár a Harmathy antiquáriumban fuvészker-u. 14.

Különfele.

Két tanulót (felsőbb osztályt) koszt és lakásra teljesen külön bejárattal szobával elvállal **Rosner Verbóczy u. 2.**

Welsz Ferencz épület és mű-butor készítő. Készít minden az asztalos szakmába vágó munkákat elsőrendű kivitelben, mérsékelt áron.

Szép csak az lehet, ki **Mauthner Lillom-crémjél** használja. — Vételnél **Mauthner** névre ügyeljünk. Kapható **Arany-Angyal** gyógyszerár Debreczen, Piacz- és Szent-Anna-utca sarok.

Csemege szállított szállít bármily mennyiségben 5 kilós kosarakban Darvas Miksa szállító kivitele. Telefon 294.

MEGNYILT
a Központi szállító hivatal
FARRAS ÉS HECHTMANN
Piacz-utca 11. szám.

Foglalkoznak: árú szállítással, köztétéssel, butor beraktározással és elvámolással.
Telefon 851. sz.

Sesztina Lajos vaskereskedése

Piacz-utca 23. sz.

Ajánl:

Kerti - padokat

fecskenőket, „Hydronette” kézi-fecskenőt, különböző

Szálló-permetezőket.

Nagy raktár

takaréktüzhelyekben,

francia-konyhákban

Elsőrendű agyagból készült

vályog

bármilyen nagy mennyiségben kapható **Külső-vásártér 10. és Lindenfeld J. Jenő** fűszer kereskedőnél is megrendelhető.

Nagy Lajos hirdetési irodájából
Csapó-utca 13.

Uri közönség!

Eladó egy teljesen berendezett

szép uri nyaraló

a Sestakertben!

Ára 9 ezer forint!

Nagyon kedvező fizetési feltételek mellett!

Csoda jó vétel!

A Sestakertben, a tanítói árvaház mellett levő uton, a szemben levő kapun kell bemenni, és egyenesen előre a Porozlay-ut 46. szám alatt, srégen szembe a Wechsinger család nyaralójával, a Szent János urék tulajdonában. E nyaralói uton már villanyos világítás van. Ebben az utcában van a nyaralója a polgármester urnak, dr. Freund, Des Combes, dr. Márton, dr. Kocsár ügyvéd uraknak, Szoboszlay, Kondor, bíró uraknak, dr. Gáspár orvos urnak, Roncsik főszámvevő urnak, a Szikszay Szabó családnak stb.

A terület nagysága 668 négyzetögl. Van rajta a múlt évben épült, teljesen modern épület, elsőrendű cseréglábol építve és cseréppel fedve, 3 egymásba nyíló szép nagy modern szobával, 12 méter hosszú gyönyörű üvegezett verandával, szép nagy konyha, spájz, belső padfeljáró, belső angol klozett, nagy pinceszoba, nyári konyha és kamarák, sertésöl, baromfiólak, külön baromfi udvarral. Kiválóan gondozott termő szőlő, teljesen körül lugasolva, gyümölcsös, felséges jó vizű szivattyus kut.

Előkeő fővárosi műszaki vállalat

intelligens urat

keres, ki összeköttetése, vagy tudakozódás és czimközlés révén mindenféle gépeszeti berendezések terjesztésénél mellékeresetképen közreműködni akar.

Ajánlatokat „Mérnöki vállalat 2509” jeligére **Blockner J.** hirdető irodájába, Budapest, IV., Semmelweiss-utca 4. kéretnek.

Első Debreczeni kenyér gyár.

A legjobb az

Orosházi kenyér.

Gyártelep Széchényi-u. 49. Telefon 793.
Városi raktár **Simonffy utca 2.** Telefon 32.
Fióküzletek: **Szentanna u. 60. Bocskai-tér 1. sz.** (Czegléd-ház.) **Bethlen-utca 29. sz.** (Gyama-ház)

Új épület és műbádogos.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy a **Simonffy-utca 7. (Kisplacz)** alatt a mai kornak teljesen megfelelő

bádogos műhelyt

nyitottam, ahol is minden e szakmába vágó

épület- és műbádogos munkát

terv szerint elkészíték, — valamint konyha és fürdőszoba berendezéseket a legjutányosabb árban, javításokat pontosan eszközölök.

A n. é. közönség szives pártfogását kéri

Kertész Samu.

Ugyanitt egy jó házból való fiu tanulókat felvéteuk.

Fürdőkádak kölcsönöztetne.

Hajdúvármegye és Debreczen sz. kir város Főispánjától.

177/1910. v. szám.

Pályázati hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város törvényhatóságánál megüresedett s az alábbi pályázati határidő lejártá után tartandó legközelebbi rendes közgyűlésen választás útján betöltendő rendőrkapitányi, két irnoki és az ezen állások betöltése folytán esetleg megüresedő állásokra ezennel pályázatot hirdetek.

A rendőrkapitányi állás évi 2400 kor. fizetés és 400 kor. lakbér, a kormányhatósági jóváhagyás végett felterjesztett szervezeti szabályzat jóváhagyása esetén évi 3200 korona kezdő fizetés és 1040 korona lakáspénzből, az irnoki állások mindegyike pedig évi 1300 kor. fizetés és 200 korona lakbér, a szervezeti szabályzat jóváhagyása esetén évi 1400 korona kezdő fizetés és 640 (hat-száznegyven) korona lakáspénzből álló javadalmazással van egybekötve.

Felhivom tehát mindazokat, akik ezen állások valamelyikét elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t. cz. vonatkozó szakaszaiban előirt minősítésüket igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényeket hozzáan **foljó évi szeptember 25. napjának délelőlt 12 órájáig** annyival is inkább nyujtsák be, mivel a később érkező pályázati kérvények figyelembe nem vétetnek.

Megkivánom jegyezni, hogy az irnoki állások az 1873. évi II. t. cz. 4. §-ának megfelelően első sorban igazolványos altisztek számára tartatnak fenn.
Debreczen, 1910. augusztus 12.

Domahidy Elemér sk.
főispán,

Placz utca 75. sz.
Bauer Károly
 óra és ékszer üzlete az (Iparbankkal szemben)
 ➤ **Kitünő órák** ➤
 legújabb divatu ékszerek legutányosabb árban,
 valamint javítások legjobb szakértelemmel óras
 műhelyemben Placz-utca 75. sz.

Finom izléses levélpapírok
 egyszerű és elegáns dobozokban
 monogram vagy dombor névnyo-
 mással kaphatók

Csillag Arthur
 modern papírárubázában
 Városháza épület.

Eladó sestakerti szőlő.

A Margit-fürdő közvetlen háta megett a Ferencz József-utból az István malom előtt betorkoló Nádor-utczában a 28-ik számú 1145 négyszögölnyi beltelek — jelenleg szőlővel beültetve — eladó. A terület gyári czélakra is kiválóan alkalmas. Két szobás-épület is van rajta. Négy bázilyre a 300 négyszögölet udvarral is elparcellázható. Kisvasut margitfürdői megálló-helyétől 4 percznyire van. Utczái frontja 25-öl. A hosszoldalon is utca frontot kap az o t tervbe vett és megvalósulás alatt álló utcanyitással.

Bővebb felvilágosítást nyerhet Dr. Balázs Beria-
 lan ügyvédnél Batthyányi-utca 18. szám alatt.

LÁSZLÓ ZSIGMOND ÁLLATORVOSI

RENDELŐ-IRODÁJA
 nagy és kis állatok részére Csapó-u. 30.
 Telefon 558. sz.

Árverési hirdetés.

Az 1881. évi XIV. t. cz. XV. §-a értelmében mindazon arany és ruhanemű tárgyak, melyek 1910. év márczius hó 8-ig bezárólag ellettek zálogosítva u. m. régebb számu aranyneműek 33594 szám-tól 37039 ig, újabb számok 9-től 941 számig, továbbá ruhaneműek 8678 szám-tól 10895 számig, mely közül a határ-ideig ha sem kiváltva, sem meghosz-szabbítva nem lesznek, azok 1910. évi szeptember hó 9-én délután 2 órakor a zálogintézet helyiségében az Iparhatóság közbenjöttével elárvereztetnek.

Debrecen, 1910. augusztus 22-én.

KOHN HENRIK
 Központi Zálogintézet
 Kossuth-utca 15.

Védjegy.

Fontos! Fontos! Fontos! Egészségi szempontból igen fontos!

Nagyságos asszonyom!

Az Ur 1910. évének egyik legörvendetesebb eseményéről van szerencsénk ezennel hirt adni. Ezen mindenkit kellemesen érintő hír az, hogy

megnyilt a „Korona“ gőzkenyér-gyár.

Hogy felemelt fővel büszkén mondhatjuk ezen intézményt városunkra nézve áldásnak és szerencsének, egyenesen rá kell mutatnunk, hogy

a Korona Gőzkenyér-gyár
 a Korona Gőzkenyér-gyár
 a Korona Gőzkenyér-gyár

mire van hivatva, hogy
 mily előnyöket nyújt és hogy
 mi mindentől kíméli meg

a gondos háziasszonyt.

Figyelje meg a legügyesebb gazdasszony is, hogy az általa otthon süttött kenyér mily gyakran jut tökéletlenül az asztalra. Egyszer erőlen, egyszer keserű, máskor dohos, vagy iztelen vegyitékü liszthez jut, sőt jó liszt mellett is hol túl lágyra, hol keményre lett hagyva a tészta; ma túl kel, holnap keletlen, de a legjobb liszt-nél is a legjobban eltalált tésztánál is, mivel talán a pék kemenczéje még nincs kész vagy túl forró, **nyers vagy megégett** kenyeret kapunk.

A tisztaság tekintetében pedig bocsánatot kell kérnünk kevésbé szerény kijelentésünkért, de a legpedánsabb háziasszony sütése sem állít-átó szembe az általunk forgalomba hozott kenyérral, mert gyárunkban — mely a fővároson kívül **egyedül áll Magyarországon** s ugy a higienia, mint a technika legmodernebb vívmányaival van felszerelve, — a liszt szétlástól kezdve egész a kész kenyérig csak akkor lát napvilágot a tészta, amikor az bevetés alá kerül, az addigi összes műveleteket pedig **csillogó, lényes aczélkarok végzik a tisztaságtól tündöklő tágas fehér termekben.**

Azzal a szóval, hogy **kenyér**, meg van magyarázva, hogy ezen napi élelmi szükségletnél mily fontossággal bír az előnyös ár is. Itt egy kis számadást kell megejtenuk a házi sütésre. A liszt-nél a kereskedőnek 2—3 fillért feltétlenül nyernie kell a sütési díj szintén 3—4 fillérre rug kilónként, tehát 6—7 fillér költség van egy kilóra. Vállalatunk azonban oly nagy mennyiség előállítására van berendezkedve, hogy a legizletesebb kenyeret jóval kevesebb költséggel jóval olcsóbban tudja forgalomba hozni (**különben ha élünk hát eszünk**) már annál is inkább, mert a Korona Gőzkenyér-gyár maga örleti tiszta búzából és tiszta rozsból a lisztszükségletét.

Ezekből kitünik, hogy jó, olcsó és izletes kenyér által

a Korona Gőzkenyér-gyár
 a Korona Gőzkenyér-gyár
 a Korona Gőzkenyér-gyár
 a Korona Gőzkenyér-gyár
 a Korona Gőzkenyér-gyár

mindenkinek

„

„

mindenkít megóv sok kellemetlenségtől

„

egészségét gyarapítja, hogy

pénzt takarít meg

munkát takarít meg

„

megóv sok kártól.

Kerjen tehát mindenki minden üzletben Korona-kenyeret és vigyázzon a védjegyre.

Megrendelhető: a gyár irodájában

„ Városi raktár Sas-utca

Telefon sz. 825. Fried és Löwenheim Placz-u. 72.

„ 845. és Hatvan-u. 16. Dr. Hütter ház.

Szives pártfogást kérve, hazafias tisztelettel

„Korona“ gőzkenyér-gyár.